

תרגיל מספר 2

תאריכי הגשה: בשבוע המתחיל ב-3.11 לידי המתרגל בלבד.

נא לכתוב על התרגילים שם, ת.ז. ומספר קבוצה!

הערה: שימו לב שלעיתים מסמנים את החבורה $Z_n = \{0,1,\dots,n-1\}$ כ- Z/nZ .

שאלה 1:

בדקו עבור כל קבוצה עם פעולה היא חבורה למחצה, מונואיד או חבורה ואם הפעולה היא אבלית או לא.

(א) $(Z, -)$ (קבוצת המספרים השלמים עם פעולת החיסור)

(ב) $\left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ -b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in R, a^2 + b^2 > 0 \right\}$ עם פעולת כפל מטריצות.

(ג) הקבוצה $H = \{(x,y) \in Z \times Z \mid x^2 - 3y^2 = 1\}$ עם הפעולה $(x,y)^*(z,w) = (xz+3yw, xw+yz)$.

(ד) $(R \setminus Q, +)$ (קבוצת המספרים האי-רציונליים עם פעולת החיבור).

שאלה 2:

תהי B תת-קבוצה של R . נסמן $B' = \{s+tx : s, t \in B\}$ ויהי $A = B' \setminus \{0\}$, עם כלל הכפל $(s+tx)(u+vx) = (su+2vt) + (sv+tu)x$. עבור Z_5, Z_7, Z_5, Z_7 . האם A היא חבורה כפלית?

שימו לב: כש- $B = Z/5Z$ or $Z/7Z$ אזי את הביטויים מצד ימין (בהגדרת כלל הכפל) אנו ניקח $\text{mod } 5$ או $\text{mod } 7$ בהתאמה. (רמז: למה ניתן לחשוב על x כעל " $\sqrt{2}$ "?)

שאלה 3:

(א) נסמן ב- R את קבוצת המספרים הממשיים. תהי

$$G = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & A & B \\ 0 & 1 & C \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \mid A, B, C \in R \right\}$$

הוכח ש- G היא חבורה ביחס לכפל מטריצות. האם היא אבלית? (ב) תהיינה $(G, \cdot), (H, *)$ חבורות. נגדיר פעולה $+$ על המכפלה הקרטזית $G \times H$ כדלהלן:

$$(g_1, h_1) + (g_2, h_2) = (g_1 \cdot g_2, h_1 * h_2)$$

הוכיחו כי $G \times H$ היא חבורה תחת פעולה זו.

שאלה 4:

יהי $(M, *)$ מונואיד שלכל איבר בו יש הפיך מימין. אני טוען..... $(M, *)$ חבורה. האם אני שקרן או דובר אמת? (הוכיחו או הפריכו)

שאלה 5:

יהי F שדה, ונסתכל על $V = F^N = \{(x_1, x_2, \dots) : x_i \in F\}$ (ז"א – האיברים ב- V הם וקטורים אינסופיים). נסמן $\text{Hom}(V) = \{T: V \rightarrow V : T \text{ is a linear transformation}\}$ (א) הוכיחו ש- $\text{Hom}(V)$ עם פעולת ההרכבה היא מונואיד. (ב) יהיו

$$U: (x_1, x_2, \dots) \mapsto (0, x_1, x_2, \dots)$$

$$D: (x_1, x_2, \dots) \mapsto (x_2, x_3, \dots)$$

שני איברים ב- $\text{Hom}(V)$. האם ל- D או ל- U יש הפיך מימין או משמאל?

שאלה 6:

יהי G מונואיד, k מספר טבעי. נסמן:

$$G^k = \{g^k \mid g \in G\}$$

(א) הוכח כי אם G אבלית, אזי G^k מונואיד אבלי.
(ב) אילו דרישה מהדרישות עבור מונואיד לא מתקיימת לגבי G^k , אם G אינה אבלית?
(ג) הוכח כי אם בנוסף G חבורה אבלית, אז G^k גם חבורה אבלית.

שאלה 7:

(א) תהי S קבוצה, $A = P(S)$ קבוצת החזקה (ז"א – A היא קבוצה שכל איבר בה הוא תת-קבוצה של S). נגדיר פעולה על A כך: $a \cdot b = a \cap b$. האם $(A, \cdot)$ הוא מונואיד? חבורה?
(ב) מצאו מונואיד $(X, \cdot)$ עם אינסוף איברים כך שעבור כל איבר $a^2 = a, a \in X$ (כש- $a^2 = a \cdot a$).

שאלה 8:

נגדיר על הטיבעיים N את הפעולה הבינארית הבאה, הנקראת הפעולה המעגלית:

$$a \circ b = a + b + ab$$

הוכח כי $(N, \circ)$ היא חבורה למחצה אבלית.

